

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Dažniausiai užduodami klausimai dėl naujojo koronaviruso

Kas yra koronavirusai?

Koronavirusai – tai didelė grupė virusų, kurie gali sukelti įvairias ligas. Dažniausiai koronavirusai sukelia lengvas ar net besimptomės infekcijas, tačiau gali sukelti ir sunkias kvėpavimo takų infekcijas, tokias kaip Artimųjų Rytų respiracinio sindromo (ARRS) ar sunkaus ūminio respiracinio sindromo (SŪRS) koronavirusines infekcijas.

Kas yra naujasis koronavirusas?

Kinijoje protrūkį sukėlęs koronavirusas (2019-nCoV) yra naujos struktūros koronavirusas, kuris niekada anksčiau nebuvo sukėlęs infekcijų žmonėms.

Kaip žmogus gali užsikrėsti koronavirusu?

Tam tikri koronavirusai yra perduodami nuo žmogaus žmogui, dažniausiai artimo sąlyčio metu su sergančiuoju koronavirusine infekcija, pavyzdžiui, namų ar darbo aplinkoje, gydymo įstaigoje. Yra žinoma, kad naujasis koronavirusas (2019-nCoV) taip pat gali būti perduodamas nuo žmogaus žmogui, tačiau šiuo metu dar trūksta epidemiologinės informacijos norint konkrečiai nustatyti, kaip naujasis koronavirusas plinta tarp žmonių (ribotai ar intensyviai). Kai kuriais koronavirusais (SŪRS, ARRS) galima užsikrėsti nuo gyvūnų.

Ar yra tikimybė, kad naujasis koronavirusas (2019-nCoV) gali patekti į Lietuvą?

Tiesioginių skrydžių iš Kinijos į Lietuvą nėra. Iš Kinijos į Europą tiesioginius skrydžius vykdo Italija, Prancūzija ir Jungtinė Karalystė. Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro pateikto rizikos vertinimo duomenimis, 2019-nCoV įvežimo į Europos Sąjungos (ES) ar Europos ekonominės erdvės (EEE) šalis rizika yra vidutinė. Jeigu ES ar EEE šalyse nustatytiems įvežtiniais atvejams laiku bus taikomos griežtos infekcijų prevencijos ir kontrolės priemonės, tokiu atveju tolesnio plitimo tikimybė bendruomenėje yra vertinama kaip žema. Sausio 28 d. duomenimis, yra registruoti 3 įvežtiniai atvejai Prancūzijoje ir 1 Vokietijoje.

Kokie simptomai pasireiškia žmonėms užsikrėtus koronavirusu?

Tai priklauso nuo koronaviruso tipo, tačiau dažniausiai pasitaikantys simptomai yra panašūs į gripą – karščiavimas, kosulys, dusulys ir kiti kvėpavimo sutrikimai. Sunkesniais atvejais koronavirusai sukelia plaučių uždegimą, sunkų ūmų respiracinį sindromą, inkstų nepakankamumą ar mirtį.

Kur kreiptis, jei karščiuojate ir pasireiškia į gripą panašūs simptomai?

Jei žmogus nekeliavo į Kiniją, neturėjo kontaktų su šioje šalyje buvusiais asmenimis 14 dienų iki susirgimo, tokiu atveju pajutus šiuos simptomus reikia kreiptis į savo šeimos gydytoją.

Jei simptomai pasireiškė keliaujant po Kiniją ar grįžus iš jos, ar per dvi savaites po kontakto su žmonėmis, neseniai buvusiais toje šalyje, tokiu atveju reikia nedelsiant skambinti į Bendrąjį pagalbos centrą telefonu 112, pateikti susirgimo aplinkybes ir vykdyti medikų rekomendacijas. Jei simptomai pasireiškia skrendant lėktuvu, nedelsiant informuoti lėktuvo įgulą.

Ar naujasis koronavirusas (2019-nCoV) sukelia sunkius susirgimus?

Šiuo metu žinoma, kad šis virusas gali sukelti lengvus, į gripą panašius simptomus ir sunkią ligos formą. Labiausiai pažeidžiami yra asmenys, sergantys lėtinėmis ligomis (hipertenzija, širdies ir kraujagyslių ligos, diabetas, kepenų funkcijos sutrikimai, kvėpavimo takų ligos).

Ar yra vakcina nuo naujojo koronaviruso (2019-nCoV) sukeltos infekcijos?

Naujasis koronavirusas yra naujos struktūros koronavirusas, kuris niekada anksčiau nebuvo sukėlęs susirgimų žmonėms. Šiuo metu mokslininkai aktyviai siekia sukurti vakciną nuo šios infekcijos.

Ar yra gydymas nuo naujojo koronaviruso (2019-nCoV) sukeltos infekcijos?

Specifinio gydymo nuo naujojo koronaviruso (2019-nCoV) sukeltos infekcijos nėra, taikomas tik simptominis gydymas. Susirgusieji gali būti visiškai išgydyti, priklausomai nuo jų sveikatos būklės bei nuo to, kada pradedamas taikyti gydymas.

Europos vaistų agentūra (EMA) bendradarbiauja su PSO ieškant veiklių antivirusinių vaistų ir jų derinių.

Kaip galima apsisaugot nuo koronavirusinių infekcijų?

Rekomenduojama laikytis standartinių ligos plitimą mažinančių priemonių: dažnai plauti rankas su šiltu vandeniu ir muilu, neliesti rankomis veido ir akių, laikytis kosėjimo, čiaudėjimo etiketo (kosėti ar čiaudėti prisidengus vienkaratine servetėle arba į sulenktos alkūnės vidinę pusę), laikytis saugaus maisto ruošimo (ypač naudojant termiškai neapdorotą mėsą, kiaušinius), vengti artimo sąlyčio su visais, kam

yra pasireiškę kvėpavimo takų ligos simptomai, pavyzdžiui, kosulys, čiaudulys.

Ar galima šiuo metu keliauti į Kiniją?

Remiantis šiuo metu turima informacija Pasaulio sveikatos organizacija pataria netaikyti jokių kelionių ar prekybos apribojimų Kinijai. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija dėl naujojo koronaviruso rekomenduoja laikinai nevykti į šią šalį. Keliautojai, kuriems kelionės metu ar 14 dienų laikotarpiu po jos atsirado gripą panašių simptomų, turi nedelsdami skambinti **bendruoju pagalbos numeriu 112**.

Keliautojams, planuojantiems lankytis Uhane, rekomenduojama vengti lankytis turgavietėse (angl. wet markets), kuriose yra parduodama šviežia mėsa, žuvis ir kitos greitai gendančios prekės, ar kitose vietose, kuriose yra tvarkomi gyvi ar negyvi gyvūnai. Svarbu vengti kontakto su sergančiais asmenimis, ypač su tais, kuriems pasireiškė respiraciniai (kosulys, skrepliavimas ir

t. t.) simptomai. Patariama laikytis tinkamos rankų bei maisto higienos, vengti sąlyčio su gyvūnais, jų išskyromis. Dėl išsibėgėjusio gripo sezono keliautojams rekomenduojama pasiskiepyti nuo gripo likus ne mažiau nei 2 savaitėms iki kelionės.

Kur galima gauti daugiau informacijos dėl naujojo koronaviruso?

Informacija pateikiama Sveikatos apsaugos ministerijos svetainėje, taip pat gyventojai gali konsultuotis **karštąja linija telefonu 8 618 79984** (visą parą konsultuoja Nacionalinio visuomenės sveikatos centro specialistai).

Ar saugūs siuntiniai, atsiunčiami iš Kinijos?

Šiuo metu nėra įrodymų, kad virusas gali būti perduodamas per daiktus. Pasaulio sveikatos organizacija, kaip minėta, pataria netaikyti apribojimų prekių judėjimui.

SAM Spaudos tarnyba

2020-ieji – Slaugytojų ir akušerių metai SAM ir Lietuvos akušerių sąjunga skatins rinktis saugų gimdymą

Sveikatos apsaugos ministerija (SAM) ir Lietuvos akušerių sąjunga (LAS) sutarė bendromis jėgomis skatinti Lietuvos moteris naudotis šiuolaikinės medicinos pasiekimais ir rinktis sau bei kūdikiui saugų gimdymą sveikatos priežiūros įstaigoje. Tai numatyta 2020 m. sausio 13 d. pasirašytoje sutartyje.

Sveikatos apsaugos ministro Aurelijaus Verygos teigimu, ne vienas atvejis parodė, kad gimdymas namuose, padedant tinkamo išsilavinimo, įgūdžių ir pasirengimo neturintiems žmonėms, gali baigtis tragiškai tiek mamai, tiek naujagimiui.

„Net įteisinus gimdymą namuose, iki šiol nėra vienas kvalifikuotas medikas nesiryžo teikti tokių paslaugų. Tai rodo, koks iš tiesų rizikingas, nuspėjamas gali būti gimdymas. Todėl kiekviena būsima mama turėtų įvertinti galimas komplikacijas ir rizikas bei rinktis tai, kas yra naudingiau, saugiau jai ir kūdikiui“, – sako ministras A. Veryga.

Pasak LAS prezidentės Ilonos Joneliūnienės, remiantis Lietuvos akušerių gerąja praktika, norima skatinti moteris ir šeimoms rinktis gimdymui saugią aplinką.

„Lietuvoje gimdymo įstaigos yra atnaujintos, aprūpintos visa reikalinga technika, medikų komandos pasirengusios laiku ir tinkamai reaguoti į bet kokią netikėtą situaciją. Be to, viliojasi, kad didės akušerių profesinis savarankiškumas, prižiūrint mažos rizikos nėštumą, gimdymą, sveiką nauja-

Sveikatos apsaugos ministras Aurelijus Veryga ir Lietuvos akušerių sąjungos prezidentė Irena Joneliūnienė po sutarties pasirašymo

gimį bei stiprinant moterų sveikatą visais jų amžiaus tarpsniais“, – teigia I. Joneliūnienė.

2020 metus Pasaulio sveikatos organizacija paskelbė Slaugytojų ir akušerių metais, tad pasirašyta SAM ir LAS sutartis leis aktyviau bendradarbiauti ne tik saugaus gimdymo, bet ir kitose aktualiose srityse.

SAM Spaudos tarnyba